

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Päätöspäivämäärä 29.10.2026

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 29.10.2026

Vastaus Lahden vammaisneuvoston kannanottoon rollaattorin käyttäjien linja-
automatkustuksesta Lahdessa

5639/00.01.01.03/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

joukkoliikennepäällikkö Terhi Koski, 044 716 1133

joukkoliikennesuunnittelija Torsti Toivonen, 050 398 5575

Päätös

Esittelijä

kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Lautakunta päättää antaa vastauksenaan vammaisneuvoston kannanottoon
perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

**Vastaus Lahden kaupungin vammaisneuvoston kannanottoon 12.5.2026 koskien
rollaattorin käyttäjien linja-automatkustusta**

Lahden seudun liikenne kiittää Lahden kaupungin vammaisneuvostoa
näkemyksistään sekä aktiivisesta osallistumisesta joukkoliikenteen esteettömyyttä
koskevaan keskusteluun. Vammaisneuvoston esittämät näkökohdat on käsitelty
huolellisesti ja niiden merkitys saavutettavan joukkoliikenteen kehittämisessä
tunnistetaan.

Lahden seudun liikenteen tavoitteena on järjestää turvallinen, toimiva ja mahdollisimman saavutettava joukkoliikenne kaikille käyttäjäryhmille. Rollaattorin käyttäjien maksutonta matkustusoikeutta koskevalla muutoksella ei ole pyritty rajoittamaan rollaattoria käyttävien henkilöiden mahdollisuuksia käyttää joukkoliikennettä, vaan ratkaisemaan käytännön liikennöinnissä havaittuja ongelmia, jotka liittyivät erityisesti matkustajien kyytiin pääsyyn ja pitkiksi muodostuneisiin odotusaikoihin.

Tosiasiallinen saavutettavuus ja matkustamisen turvallisuus

Vammaisneuvoston esille tuomat yksittäiset kokemukset ja asiakkaiden havainnot ovat arvokkaita ja niitä pidetään tärkeänä osana palvelun kehittämistä. Muutoksen alkuvaiheessa vuoden 2026 alussa ilmeni tilanteita, joissa uusi toimintatapa aiheutti epäselvyyksiä sekä asiakkaille että liikennöitsijöille. Tulleet palautteet on käsitelty liikennöitsijöiden kanssa ja he henkilöstönsä kanssa ja näiden palautteiden määrä on vähentynyt muutosta edeltävälle tasolle.

Muutoksen tavoitteena oli kuitenkin parantaa rollaattoria käyttävien asiakkaiden tosiasiallisia mahdollisuuksia matkustaa vähentämällä tilanteita, joissa bussin käytettävissä oleva tila täyttyi eikä asiakas mahtunut kyytiin. Aiemmassa toimintamallissa tällaisia tilanteita esiintyi toistuvasti myös ruuhka-aikojen ulkopuolella, minkä seurauksena osa asiakkaista joutui odottamaan seuraavaa vuoroa tai turvautumaan muihin kulkutapoihin. Tulevaisuudessa seutuliikenteen muuttumisen myötä matalalattiaiseksi arvioitiin käytännön aiheuttavan myös näille linjoille ongelmia, jossa harvoilla vuoroväleillä odotusaika seuraavaan vuoroon muodostuu hyvin pitkäksi.

Käyttönoton jälkeen seurannassa ei ole havaittu vastaavia laajamittaisia kyytiin pääsyyn liittyviä ongelmia ja matkustaminen uuden käytännön mukaisesti on vakiintunut osaksi normaalia liikennöintiä.

Joukkoliikenteen järjestämisen perusteet ja esteettömyys

Lahden seudun liikenne (LSL) järjestää seudullista avointa joukkoliikennettä Päijät-Hämeessä. LSL:n liikenteen suunnittelua ohjaa joukkoliikennestrategia, palvelutasosuunnitelman mukaiset tavoitteet, palvelun kysyntä sekä kuntien päättämä rahoitustaso.

Lahden seudun liikenne tunnistaa liikkumismahdollisuudet tärkeänä osana osallisuutta, palvelujen saavutettavuutta ja itsenäistä arkea. Joukkoliikenteellä on merkittävä rooli näiden tavoitteiden toteuttamisessa, mutta avoin joukkoliikenne ei taivu yksilölliseen palveluun koko LSL:n alueella.

Samalla on hyvä todeta, että avoin joukkoliikenne ei ole kunnalle lakisääteinen yksilöllinen palvelu. Mikäli kyse olisi sosiaaliin perusteisiin perustuvasta yksilöllisestä etuudesta tai tuesta, sen arviointi ja järjestäminen eivät kuuluisi Lahden seudun liikenteen joukkoliikenneviranomaisen tehtäviin, vaan nämä palvelut tuotetaan muiden toimijoiden toimesta. Tästä huolimatta Lahden seudun liikenteessä on pidetty tärkeänä, että avointa joukkoliikennepalvelua kehitetään mahdollisimman saavutettavaksi ja että eri käyttäjäryhmien tarpeet otetaan käytännön ratkaisuisa huomioon tekemällä kohtuullisia mukautuksia mahdollisuuksien mukaan.

Muutos ei kuitenkaan ole poistanut tai rajoittanut rollaattoria käyttävien henkilöiden oikeutta käyttää joukkoliikennettä. Rollaattoria käyttävät matkustajat käyttävät edelleen samoja joukkoliikennepalveluja kuin muutkin asiakkaat, ja heihin sovelletaan samoja ikä- ja asiakasryhmäkohtaisia lipputuotteita kuin muihin vastaavassa asemassa oleviin matkustajiin. Rollaattorin käyttöä apuvälineenä ei ole tehty maksulliseksi, vaan matkasta peritään normaali matkustushinta muiden asiakkaiden tavoin.

Yhdenvertaisuus ja kohtuulliset mukautukset

Vammaisneuvosto on viitannut yhdenvertaisuuslain mukaiseen kohtuullisten mukautusten velvollisuuteen. Lahden seudun liikenteen näkemyksen mukaan nykyinen toimintamalli ei estä rollaattoria käyttävien henkilöiden joukkoliikenteen käyttöä eikä sulje käyttäjiä palvelun ulkopuolelle.

Lahden seudun liikenteen ohjeistus ei edellytä rollaattorin jättämistä pysäkille tai bussin ulkopuolelle maksamisen ajaksi. Asiakas voi saapua etuovelle rollaattorin kanssa ja tarvittaessa kuljettaja voi avustaa maksamiseen liittyvissä käytännön tilanteissa. Ohjeiden yhtenäistä toteutumista seurataan osana liikennöinnin normaalia laadunvalvontaa.

Lahden seudun liikenne on tehnyt käytännössä useita kohtuullisia mukautuksia avoimen joukkoliikennepalvelun saavutettavuuden parantamiseksi. Näitä ovat muun muassa esteettömän ja matalalattiaisen kaluston lisääminen, apuvälineiden käyttöä koskevan ohjeistuksen selkeyttäminen sekä kuljettajien ja liikennöitsijöiden toimintatapojen yhtenäistäminen. Joukkoliikenneviranomainen seuraa jatkossakin käytännön toimivuutta ja arvioi mahdollisia esteettömyyteen liittyviä kehittämistarpeita osana palvelujen jatkuvaa kehittämistä.

Vammaisneuvoston esittämät kehittämis ehdotukset

Vammaisneuvosto on esittänyt mahdollisuutta tunnistaa rollaattoria käyttävät matkustajat erillisellä menettelyllä tai tunnisteella.

Tällä hetkellä Lahden seudun liikenne ei kuitenkaan näe tarkoituksenmukaisena luoda uutta apuvälineen käyttöön perustuvaa asiakasryhmää tai erillistä todentamismenettelyä. Joukkoliikenteen lippu- ja asiakasjärjestelmän keskeisenä tavoitteena on säilyttää palvelun käyttö mahdollisimman selkeänä, yhdenmukaisena ja helposti ymmärrettävänä kaikille asiakasryhmille.

Vaikutusten seuranta

Päätöksen valmistelussa arvioitiin erityisesti käytännön liikennöinnissä ilmenneiden ongelmien vaikutuksia asiakkaiden matkustusmahdollisuuksiin. Käyttöänoton jälkeen muutoksen vaikutuksia on seurattu asiakaspalautteen, liikennöitsijöiden havaintojen ja liikenteen laadunvalvonnan yhteydessä.

Seurannan perusteella matkustaminen uuden käytännön mukaisesti on vakiintunut eikä ennen muutosta havaittuja merkittäviä kapasiteettiin tai kyytiin pääsyyn liittyviä ongelmia ole ilmennyt vastaavassa laajuudessa. Samalla palautteiden perusteella tunnistettuja yksittäisiä haasteita seurataan edelleen osana normaalia Lahden seudun liikenteen kehittämistyötä.

Jatkotoimenpiteet

Esteettömyys ja saavutettavuus ovat edelleen osa keskeisiä tavoitteita Lahden seudun liikenteen toiminnassa. Työtä jatketaan muun muassa esteettömän kaluston lisäämisellä, pysäkkiympäristöjen kehittämisellä sekä esteettömyyttä koskevien käytäntöjen ja toimintatapojen jatkuvalla arvioinnilla.

Lahden seudun liikenne pitää tärkeänä vuoropuhelun jatkamista eri sidosryhmien kanssa saavutettavuuteen liittyvissä kysymyksissä ja hyödyntää jatkossakin käyttäjiltä saatavaa palautetta palvelujen kehittämisessä. Vammaisneuvoston esittämät näkemykset ja kehittämis ehdotukset on otettu tiedoksi ja huomioon.

Muutoksen vaikutuksia on seurattu käyttöänoton jälkeen, eikä seurannassa ole ilmennyt sellaisia uusia perusteita, joiden johdosta voimassa olevaa matkustuskäytäntöä olisi tarpeen arvioida uudelleen. Tämän vuoksi rollaattoria koskevaa nykyistä matkustuskäytäntöä ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa tällä hetkellä. Käytäntö jatkuu joukkoliikennelautakunnan päätöksen mukaisena ja sen vaikutuksia seurataan osana normaalia joukkoliikenteen kehittämistä ja laadunvalvontaa.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Päätöspäivämäärä 29.10.2026

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Lahden vammaisneuvosto